

Sygn. akt IV Pa 7/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Czarnota

Sędziowie: SSO Renata Żywicka

SSO Alicja Romanowska (spr.)

Protokolant : st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z powództwa **D. B. (1)**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o odszkodowanie z tytułu naruszenia zakazu konkurencji

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 28 listopada 2012r., sygn. akt IV P 104/12

I. zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda D. B. (1) kwotę 12 300 zł (dwanaście tysięcy trzysta złotych) z odsetkami ustawowymi od 15 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda D. B. (1) kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

IV Pa 7/13

UZASADNIENIE

Powód D. B. (1) wniósł pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. ,w którym domagał się zasądzenia kwoty 12 300zł wraz z odsetkami od 15 kwietnia 2012r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji oraz kosztów procesu . W uzasadnieniu pozwu wskazał ,że był zatrudniony u pozwanej do dnia 14 października 2011r . Wraz z umową o pracę strony zawarły umowę o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy .Z treści tej umowy wynikało ,że powód przez okres 6 miesięcy po ustaniu stosunku pracy zobowiązany będzie do powstrzymywania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej względem pracodawcy. W trakcie trwania zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy pracownikowi przysługiwało odszkodowanie w wysokości 25% wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy przez okres odpowiadający

okresowi obowiązywania zakazu konkurencji .Odszkodowanie wypłacone miało być jednorazowo w ostatnim dniu roboczym trwania umowy o zakazie konkurencji.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwany podniósł ,że strony w dniu 12 grudnia 2011r zawarły przed Sądem Rejonowym w Ostródzie w sprawie IV P 302/11 ugodę, na mocy której ustaliły ,że zawarcie ugody kończy spór między stronami i wyczerpuje wszystkie roszczenia stron wynikające z łączącego ich stosunku pracy .Dodatkowo pozwany podniósł ,że roszczenie powoda jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa i nie powinno zgodnie z art. 8 kp korzystać z ochrony. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał ,że powód nie podjął konkurencyjnego zatrudnienia z powodu choroby ,a nie z powodu łączącej strony umowy o zakazie konkurencji.

Sąd Rejonowy w Ostródzie wyrokiem z dnia 28 listopada 2012r w sprawie IV P 104/12 oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu .

Rozstrzygnięcie oparto o następujące ustalenia i rozważania;

W sprawie IV P 302/11 z powództwa powoda –pozwanego wzajemnego przeciwko pozwanemu –powodowi wzajemnemu (...) Sp. z o.o .w K. o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę strony zawarły ugodę następującej treści:

1.pozwany (...) Sp. z o.o. w K. cofa powodowi D. B. (1) oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę złożone w dniu 14 października 2001r ,pismem datowanym na 10 października 2011r ,na co powód wyraża zgodę ,

2. pozwany (...) _ (...) Sp.z o.o. w K. i powód D. B. (1) oświadczają,że rozwiązują łączącą ich umowę o pracę zawartą w dniu 27 listopada 2006r za porozumieniem stron ,z dniem 14 października 2011r ,

3. pozwany (...) Sp.z o.o w K. zobowiązuje się wydać powodowi D. B. (1) nowe świadectwo pracy zgodnie z punktem drugim ugody w terminie 7 dni od dnia zawarcia ugody ,

4.pozwany (...)Sp.z o. o w K. zobowiązuje się zapłacić powodowi D. B. (1) kwotę 6000zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę ,płatne w terminie 7 dni od dnia zawarcia ugody wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia w terminie płatności ,

5. Strony zgodnie oświadczają ,że wyrażają zgodę na powyższą treść ugody i zawarcie niniejszej ugody kończy spór między stronami wywołany pozwem głównym i pozwem wzajemnym oraz wyczerpuje wszelkie roszczenia stron wynikające ze stosunku pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego zawarcie powyższej ugody kończyło spór między stronami w przedmiotowej sprawie ,także w zakresie powództwa wzajemnego ,jak i wyczerpywało wszystkie roszczenia stron wynikające ze stosunku pracy .Taki sens i cel ugody wynikał z literalnego jej brzmienia .Zdaniem Sądu I instancji ugoda dotyczyła także odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji i dlatego oddalił powództwo w tym zakresie ..

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z par 6 pkt 5 w zw z par 11 .1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił

1. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 101² par 1 kp poprzez niewłaściwą jego wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie tego przepisu i uznanie,że roszczenie o wypłatę odszkodowania z tytułu umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy stanowi roszczenie wynikające z łączącego strony stosunku pracy,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego –art. 65 par 2 k.c.poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i nieuwzględnienie zgodnego zamiaru stron i celu zawarcia ugody ,a także okoliczności towarzyszących zawarciu ugody ,w tym roszczeń zgłaszanych przez pozwanego w procesie o uznanie rozwiązania umowy o pracę za bezskuteczne i wypłatę odszkodowania oraz w niniejszym procesie ,wskazujących ,że pozwany zgłaszał w stosunku do powoda szereg różnego rodzaju roszczeń wynikających ze stosunku pracy,

3.naruszenie przepisów postępowania ,które miało istotny wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia tj art. 299 kpc poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron ,w sytuacji ,gdy dowód ten mógłby doprowadzić do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy,a w szczególności wyjaśnienia zakresu ugody.

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o:

1.zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem wraz z kosztami procesu za postępowanie pierwszoinstancyjne ,a także zasądzenie kosztów procesu za instancję odwoławczą ,

ewentualnie

2.uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów procesu. o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji powód podniósł ,że Sąd Rejonowy nie poczynił żadnych ustaleń oraz nie powołał żadnych argumentów wskazujących na to,że roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania za powstrzymanie się od podejmowania działalności konkurencyjnej ,wynikające z zawartej przez strony umowy o zakazie konkurencji,stanowi roszczenie wynikające ze stosunku pracy .Wykładnia postanowień ugody łączącej strony nastąpiła zaś z całkowitym pominięciem woli stron ją zawierających .

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie i musiała skutkować zmianą zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności wskazać należy ,że jest zasadny, podnoszony przez pozwanego w apelacji, zarzut naruszenia art. 65 kc. Zgodnie z art. 65 par 1 kc oświadczenie woli należy tak tłumaczyć ,jak tego wymagają ze względu na okoliczności ,w których zostało złożone, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

Sąd I instancji przyjął ,że ugoda, jaką zawarły strony w sprawie IV P 302/11, obejmowała wszystkie roszczenia wynikające ze stosunku pracy. Sąd Rejonowy przyjął, że odszkodowanie z tytułu umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy stanowi roszczenie związane ze stosunkiem pracy i w oparciu o powyższe oddalił powództwo. Sąd Rejonowy, rozpoznając niniejszą sprawę, powołał się jedynie na literalną treść ugody zawartą w sprawie IV P 302/11 i nie przeprowadził w zasadzie żadnego postępowania dowodowego odnośnie zamiaru stron i celu zawarcia ugody, a także okoliczności towarzyszących jej zawarciu ,mimo, że strony procesu prezentowały w tym zakresie zgoła odmienne stanowiska .Sąd Rejonowy nie uwzględnił także wniosku dowodowego powoda, który wniósł o przesłuchanie stron celem ustalenia rzeczywistej woli stron zawierających ugode ,nie wskazując powodów pominięcia tego dowodu .

W ocenie Sądu Okręgowego ,w świetle podnoszonych zarzutów,niezbędne stało się uzupełnienie materiału dowodowego i dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność ustalenia woli stron przy zawieraniu ugody z dnia 12 grudnia 2011 r w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Ostródzie IV P 302/11.

Z zeznań powoda D. B. (1) wynika, że wolą stron przy zawieraniu w dniu 12 grudnia 2011r ugody było przede wszystkim zakończenie sporu między stronami odnośnie złożonego przez niego żądania odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 par 1 pkt 1 k.p ,a także roszczeń pracodawcy zgłaszanych w

pozowie wzajemnym – dotyczących korzystania przez D. B. (1) z samochodu służbowego. Powód wyjaśnił także, że z jego inicjatywy doszło do zawarcia w treści ugody klauzuli, że ugoda wyczerpuje wszelkie roszczenia wynikające ze stosunku pracy, bowiem obawiał się, że pracodawca w przyszłości wystąpi z innymi roszczeniami wynikającymi ze stosunku pracy. Powód zeznał, że w trakcie uzgadniania warunków ugody strony nie dokonywały żadnych ustaleń, co do zwolnienia go z umowy o zakazie konkurencji po rozwiązaniu stosunku pracy i w jego ocenie ugoda nie dotyczyła tych kwestii.

/ zeznania D. B. 00:07:56-00:12 :45 nagrania z rozprawy 18 kwietnia 2013r /

Również z zeznań S. P. (1) – prezesa pozwanej spółki, który zawierał w jej imieniu ugode, wynika, że zarówno podczas ustalania warunków ugody jak i przed Sądem strony nie dokonywały żadnych ustaleń co do łączącej ich umowy o zakazie konkurencji. Z zeznań wynikało także, że spółka nie zwolniła D. B. (1) z umowy o zakazie konkurencji. W ocenie S. P. (1) ugoda jednak obejmuje wszystkie roszczenia między stronami ze stosunku pracy, za które uważa on również roszczenia wynikające z umowy o zakazie konkurencji.

/zeznania S. P. 00:12:45-00:28:21 nagrania z rozprawy z 18 kwietnia 2013r /

W ocenie Sądu Okręgowego zeznania obu stron procesu co do przedstawienia treści ustaleń między nimi przed zawarciem ugody są zbieżne. Żadna ze stron nie wskazywała, że doszło do jakichkolwiek ustaleń w przedmiocie łączącej ich umowy o zakazie konkurencji, a tym bardziej, że strony odstąpiły od tej umowy. Dlatego też w ocenie Sądu Okręgowego, dokonując wykładni oświadczeń woli stron przy zawieraniu ugody, w żaden sposób nie można przyjąć, że dotyczyła ona również roszczeń z tytułu umowy o zakazie konkurencji. W tym miejscu wskazać należy, że w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Ostródzie w sprawie IV P 302/11 żadna ze stron zarówno w pismach procesowych, ani, co wynika z protokołów, jak i przed Sądem, nie podnosiła żadnych kwestii związanych z umową o zakazie konkurencji. Nie bez znaczenia jest także, że strony w tym postępowaniu korzystały z pomocy prawnej zawodowych pełnomocników. Gdyby zatem wolą stron zawierających ugode było także odstąpienie od umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy, to w ocenie Sądu Okręgowego, takie zapisy zostałyby zawarte wprost w ugodzie, mimo, że pierwotnie strony zgłaszały w sprawie w stosunku do siebie roszczenia z innego tytułu /choć wynikające ze stosunku pracy./ W świetle powyższego, skoro strony nie dokonały żadnych ustaleń w przedmiocie umowy o zakazie konkurencji, a w szczególności zwolnienia powoda z umowy o zakazie konkurencji, to zdaniem Sądu Okręgowego brak jest podstaw do przyjęcia, że ugoda sądowa zawarta w sprawie IV P 302/11 dotyczyła także tej umowy.

W związku z powyższymi ustaleniami za zasadny należy uznać podniesiony w apelacji przez powoda zarzut naruszenia art. 101² par 2 kp.

Umowa o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy związana jest z istniejącym stosunkiem pracy, ale jest to odrębna umowa, która stanowi odrębne zobowiązanie. Jest to umowa znajdująca się na granicy między prawem pracy a prawem cywilnym. Z prawem pracy łączy ją względy formalne – jest uregulowana w kodeksie pracy, zaś o odszkodowaniu dla byłego pracownika orzeka sąd pracy.

Z prawem pracy łączy ją także względy merytoryczne – jest ona zawierana przez pracodawcę z pracownikiem, a jej przedmiotem jest zakaz konkurencji, z uwagi na ważne informacje, które pracownik uzyskał w czasie trwania stosunku pracy. (...) cywilnoprawnych można dopatrzeć się w tym, że dotyczy ona obowiązków już po ustaniu stosunku pracy. Kodeks pracy wymaga również zawarcia tej umowy w formie pisemnej, pod rygorem nieważności. Umowa ta jest umową zawieraną na określony okres czasu i jest odpłatna. Umowa o zakazie konkurencji rozwiązuje się wraz z upływem czasu, na jaki została zawarta. Nie ma jednak wątpliwości, że strony mogą rozwiązać ją wcześniej za porozumieniem stron przed upływem tego terminu. Pracownik może jednak skutecznie zrzec się w ugodzie zawartej z pracodawcą odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy, jeśli jest to połączone ze zwolnieniem pracownika z tego zakazu. /vide wyrok SN z 13.05.2004r I PK 603/03, OSNP 2005 nr 3 poz 34; wyrok SN z 7.09.2005r II PK 296/04 OSNP 2006 nr 13-14, poz 208/.

Zgodnie z art. 101² par 3 kp pracownikowi przysługuje odszkodowanie należne z tytułu umowy o zakazie konkurencji. Nie zasługuje przy tym na uwzględnienie zarzut pozwanego, że skoro powód po rozwiązaniu stosunku pracy był niezdolny do pracy z uwagi na chorobę i z tego powodu nie wykonywał żadnej działalności, w tym konkurencyjnej, a także nie poniósł szkody z tego tytułu, to nie przysługuje mu odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji. W tym miejscu warto zauważyć, że prowadzenie działalności konkurencyjnej nie oznacza jedynie podjęcia pracy, czy prowadzenia osobiście działalności konkurencyjnej. Działalność taka może polegać także np. na prowadzeniu działalności poprzez osoby trzecie, albo przystąpieniu do podmiotów, które zajmują się działalnością konkurencyjną. Przytoczyć w tym miejscu należy także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie III AUa 89/00, w którym wskazano, że pracodawca nie jest zwolniony z obowiązku zapłaty odszkodowania przewidzianego w art. 101² kp w sytuacji, gdy był pracownik, związany klauzulą antykonkurencyjną, nie może podjąć działalności konkurencyjnej w okresie obowiązywania zakazu z powodu innych przeszkód natury faktycznej czy prawnej, niż wynikające z zakazu konkurencji. Warunkiem uzyskania przez byłego pracownika odszkodowania przewidzianego w tych przepisach nie jest brak innych dochodów w okresie objętym zakazem konkurencji. Przewidziane w art. 101² kp odszkodowanie ma w istocie charakter odszkodowania ryczałtowego, a więc niezależnego od tego czy rzeczywiście i jaką szkodę poniósł był pracownik na skutek powstrzymania się od działalności konkurencyjnej w okresie objętym umową. Sąd Okręgowy w pełni podziela to stanowisko.

Wysokość odszkodowania i termin jego wymagalności nie była przez pozwanego kwestionowana. Dlatego też Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 386 par 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok i zasądził kwotę odszkodowania w wysokości 12 300 zł wskazaną w pozwie.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 481 par 1 kc.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 kpc i 108 kpc w zw z par 6 ust 5 i par 12 ust 1 pkt 2 i par 13 ust 1 pkt 1 rozp Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W związku z faktem, że pozwany zmienił firmę i siedzibę, co wynika wprost z odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców KRS, Sąd Okręgowy uwzględnił powyższe przy określaniu pozwanego w wyroku.